

Aan de gemeenteraad

Onderwerp: VISIE WATERFRONT DRACHTEN

Beh. ambt: Wietze Jans

Tel/kamer: 495 / flex Ontwikkeling

Voorstel

1. Kennis te nemen van de ingediende inspraakreacties en de beantwoording hiervan.
2. De Visie Waterfront Drachten vast te stellen.
3. Kennis te nemen van het uitvoeringsprogramma Visie Waterfront Drachten.

Beleidsterrein

Recreatie en toerisme.

Inleiding

Onder de noemer Oostelijke poort Friese Meren wil de gemeente de relatie tussen Drachten|Smallerland en de Friese Meren versterken. Onderdeel hiervan is de ontwikkeling van Waterfront Drachten, om daarmee het water bij Drachten beter zichtbaar, beleefbaar en bereikbaar te maken voor bezoekers en eigen inwoners. Het doel hiervan is om zowel het woon- en leef- als het ondernemersklimaat te versterken. Hiervoor is in 2015/2016 samen met diverse partijen een visie opgesteld. In meerdere bijeenkomsten met experts, ondernemers, onderwijs en inwoners is de basis gelegd voor de visie.

De visie heeft ter inzage gelegen van 17 juni 2016 tot en met 14 juli 2016. De ingediende inspraakreacties zijn samengevat en van beantwoording voorzien. De reacties zijn waar nodig verwerkt in de visie. Op 21 juni 2016 is voor raadsleden een toelichting gegeven op de conceptvisie.

De afgelopen periode is gewerkt aan een uitvoeringsprogramma. Dit programma wordt ter kennisname aan u voorgelegd.

Argumenten

Uitwerking bestaand beleid en afspraken

In zowel het Toeristisch recreatief ontwikkelingsplan als de structuurvisie van Smallerland is de westelijke stadsrand van Drachten (waterkant) als een nader uit te werken focuslocatie benoemd. De uitwerking van deze locatie is in 2013 ondergebracht in de strategische samenwerkingsagenda 2013-2022 tussen provincie Fryslân en de gemeente. Via het concept-Oostelijke poort moet de relatie tussen Drachten c.q. Smallerland (Friese Wouden) en de Friese Meren worden versterkt. Onderdeel van het concept is de ontwikkeling van Waterfront Drachten.

Visie is gemaakt op basis van diverse bijeenkomsten met stakeholders

Het visietraject is een interessant proces geweest, waarbij er voor is gekozen de samenleving ideeën te laten genereren. Met deze ideeën zijn de gezamenlijke ambities in beeld gebracht, die vervolgens zijn uitgewerkt in een visie, die nu voorligt.

1 oktober 2015	Reflectie op Drachten aan het water door externe (watersport)deskundigen en Jeugdraad tijdens boottocht op het water.
4 november 2015	Ideeën bijeenkomst in Sluisfabriek met lokale (watersport)ondernemers, Bévé Tussendiepen, centrumondernemers, watersportverenigingen, ROC Friese Poort, etc.
2 december 2015	Openbare Informatiemarkt: verzamelde ideeën zijn teruggekoppeld aan geïnteresseerde inwoners en eerdere betrokkenen. Ruimte voor aanvulling en reactie.
13 januari 2015	Brede bijeenkomst gemeenteambtenaren: van ideeën naar een visie.
13 april 2016	Bijeenkomst provinciale ambtenaren en waterschap. Reflectie op conceptvisie.
20 april 2016	Terugkoppeling conceptvisie en slag naar uitvoeringsprogramma met lokale (watersport)ondernemers, Bévé Tussendiepen, centrumondernemers, watersportverenigingen, ROC Friese Poort, etc.

Onderzoek naar historie, watersportvoorzieningen, trends en ontwikkelingen

Naast het raadplegen van stakeholders is onderzoek gedaan naar de historie van Drachten en naar het huidige voorzieningenniveau op het gebied van (water)recreatie (Watersportvoorzieningen Smallingerland in beeld: inventarisatie en vooruitblik). Ook trends en ontwikkelingen zijn in beeld gebracht. Al deze informatie is gebruikt bij het opstellen van de visie.

Inhoud visie

Allereerst gaat de visie in op het ontstaan van Drachten zowel op landschappelijk als economisch gebied. Daarna wordt uitgezoomd naar de positie van Drachten in relatie tot andere noordelijke steden en het water. Kijkend vanaf de Veenhoop richting Drachten wordt beschreven wat nodig is om de doelstelling "Drachten aan de Vaart" te behalen. Aangekomen bij Drachten worden er vier herkenbare identiteiten onderscheiden die elkaar aanvullen. Deze identiteiten leiden in de visie naar vijf kansrijke locaties die de vier identiteiten versterken en aan elkaar verbinden tot een samenhangend Waterfront. De uitvoeringsstrategie geeft tenslotte aan op welke manier samenwerking tussen publieke en private partijen tot stand kan komen om de visie naar realiteit te brengen. Tot slot volgt een lijst met bouwstenen die de basis vormen voor het opstellen van een uitvoeringsprogramma 2017-2022.

Uitvoeringsprogramma

De visie draagt indicatief bouwstenen aan waarmee het Waterfront Drachten de komende jaren inhoud en vorm kan krijgen. Voor het Waterfront is vanuit de investeringsagenda een bedrag van 4 miljoen euro beschikbaar. De totale investering is veel groter. In hoofdstuk 5 van de visie is aangegeven dat om de ontwikkeling van het Waterfront in gang te zetten en private initiatieven te stimuleren een aantal basismaatregelen nodig zijn in de openbare ruimte. Deze maatregelen vormen de ruggengraat van het Waterfront.

- A. Het uitvoeren van de wateropgave, gericht op meer vaarwater bij Drachten, waarbij het Buitenstvallaat als aantrekkelijk Waterfront het gezicht van Drachten vormt.
- B. Het ontwikkelen van een hoogwaardige parkhaven bij de Piip nabij het centrum.
- C. Het realiseren van een fiets-pontverbinding tussen Oudega/Opeinde met De Kop en het Buitenstvallaat.
- D. Bewegwijzering van de routes over land en water en informatievoorziening.

In het bijgevoegde uitvoeringsprogramma zijn de bouwstenen gekoppeld aan deze projecten en is per project een globale kostenraming opgesteld. Duidelijk is dat een nadere prioritering binnen de projecten noodzakelijk is, omdat de ambities hoger zijn dan de beschikbare middelen.

Traject Notitie Reikwijdte en detailniveau provincie Fryslân

Op 25 oktober is de gemeenteraad van Smallingerland formeel geïnformeerd over de stand van zaken van Oudega aan het Water.

Eén van de onderwerpen die besproken zijn is de NRD. De NRD is een startnotitie voor een MER. Ten westen van Drachten spelen momenteel een tweetal projecten dat elkaar overlapt, dan wel invloed op elkaar heeft en koppelkansen bezitten.

Het gaat om de projecten:

- Oudega aan het Water;
- Waterfront Drachten.

De projecten bevinden zich weliswaar in elkaars nabijheid, maar zitten niet op het zelfde punt qua uitwerking. Zo zijn we met Oudega aan het Water al bezig met de voorbereiding van grondverwerving, is er een eerste Ontwerp en zijn er gesprekken met grondeigenaren. Voor het Waterfront Drachten wordt de visie begin 2017 aan de raad voorgelegd. Er worden voorbereidingen getroffen om de deelprojecten, waarvoor de gemeente aan de lat staat, snel na besluitvorming door de raad te kunnen starten.

Hoewel de projecten dus qua planning en uitvoering op een ander niveau zitten is het duidelijk dat uitvoering van het één invloed zal hebben op het ander. Niet alleen voor de projecten sec, maar vooral als het gaat om hydrologie, ecologie, landschap, bodem, etc. De ontwikkelingen richten zich deels op het creëren van nieuw water, met gevolgen voor de waterhuishouding en dus ook de (agrarische) gebruiksmogelijkheden. Voor ieder van de projecten moet een bestemmingsplan gemaakt worden omdat de huidige bestemmingsplannen niet voorzien in deze ontwikkelingen. Deze bestemmingsplannen moeten (mogelijk) vergezeld gaan van een MER (milieu effect rapportage).

Zoals gezegd heeft ieder project op zichzelf gevolgen voor de omgeving. Het is van belang om de gevolgen van de projecten in combinatie met elkaar te beoordelen, zodat de cumulatieve van de effecten duidelijk is. Zo wordt in één oogopslag duidelijk wat de gevolgen zijn voor de gebruikers, eigenaren en andere belanghebbenden. Daarom is er voor gekozen om de onderzoeken naar de gevolgen van de projecten samen te voegen tot één onderzoek. We zijn ons daarbij bewust van het feit dat de besluitvorming over de Visie Waterfront Drachten nog moet plaatsvinden.

Om duidelijk te hebben welke onderzoeken verricht moeten worden (de inhoud van de MER) zijn we gestart met het opstellen van een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voor de genoemde projecten. Hierin beschrijven we wat de samenhang is tussen de projecten en welke onderzoeken moeten worden gedaan. In de NRD houden we rekening met de mogelijkheid dat de projecten qua timing dusdanig uit elkaar lopen dat het niet opportuun is om een gezamenlijke MER op te stellen.

Het opstellen van een NRD op basis van de conceptvisie Waterfront heeft geen invloed op de besluitvorming rondom de Visie. Het brengt de samenhang duidelijk in beeld met de andere projecten en de vragen die in een MER beantwoord moeten worden.

Financiën

De beschikbare middelen vanuit de Investeringsagenda bedragen ca. € 4,5 miljoen euro, waarvan € 4 miljoen voor het Waterfront. Voor de realisatie van een fietsverbinding door de Peindermieden tot aan het Buitenvallaat is eveneens in de Investeringsagenda 1 miljoen euro gereserveerd. Hiervan is ruwweg de helft beschikbaar voor de fietspontverbinding die is opgenomen in de Visie Waterfront. Voor de uitvoering van een basishavenvoorziening is 0,8 miljoen beschikbaar vanuit het project Drachtstervaart.

De middelen zijn echter niet voldoende om alle ambities uit de visie te financieren, waarvan de totale benodigde publieke investeringen naar een ruwe en eerste schatting meer dan 10 miljoen bedragen (exclusief investeringen van derden).

Dit betekent dat het nodig is te prioriteren. In de visie en het uitvoeringsprogramma is daarom voorgesteld vooreerst te investeren in de ruggengraat van het Waterfront.

De globale kostenraming voor de ruggengraatprojecten bedraagt in totaal ca. 5 tot ruim 7 miljoen euro.

Projecten	Kosten
<i>Project A: Waterfront Buitenstvallaat en meer vaarwater</i>	€ 3,2 tot € 4,1 mln.
<i>Project B: Hoogwaardige parkhaven bij de Piip</i>	€ 1,7 tot € 2,5 mln.
<i>Project C: Fiets-pontverbinding tussen Oudega/Opeinde met De Kop en het Buitenstvallaat'</i>	€ 0,5 tot € 0,6 mln.
Overig (communicatie, promotie e.d.)	€ 0,1 mln.
Totaal	€ 5,6 tot € 7,3 mln.

Ook binnen de ruggengraatprojecten zal nader moeten worden geprioriteerd op basis van de beschikbare middelen. We stellen voor op dit moment nog geen projectschotten te plaatsen in het beschikbare budget, om zo flexibel te kunnen zijn in de toekenning van de middelen aan de projecten. Afhankelijk van de uitwerking van de projecten kan het nodig zijn tussen de projecten met de middelen te schuiven.

Structurele kosten

Met de eenmalige investering in de openbare ruimte zijn ook structurele beheerkosten gemoeid. Die zijn nu nog niet in te schatten omdat we nog niet weten welke onderdelen in welke omvang uitgevoerd gaan worden. De feitelijke beheerkosten kwantificeren we binnen ieder afzonderlijk project. Het beschikbaar stellen van middelen voor onderhoud en beheer in het kader van het betreffende project wordt betrokken bij de besluitvorming over het beschikbaar stellen van uitvoeringskrediet.

Drachten, 13 december 2016

Burgemeester en wethouders van Smallingerland,

Tjeerd van Bekkum, voorzitter.

Jelmer Mulder secretaris.

Ter inzage liggende stukken:

1. ingediende inspraakreacties;
2. notitie samenvatting en beantwoordinginspraakreacties en ambtelijke wijzigingen;
3. ontwerp-visie Waterfront Drachten;
4. Uitvoeringsprogramma Visie Waterfront Drachten.